

Täysistunto

Torstai 4.6.2026 klo 16.01—19.27

5. Hallituksen esitys eduskunnalle valtioneuvoston lainanottovaltuuden muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 87/2026 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 12/2026 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 12/2026 vp. — Sieltä meille tulee tätä esittelemään puheenjohtaja, edustaja Lohi. Olkaapas hyvä.

Keskustelu

17.19 **Markus Lohi kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen valtiovarainvaliokunnan mietinnön koskien hallituksen esitystä eduskunnalle valtioneuvoston lainanottovaltuuden muuttamisesta. Hallituksen esityksessä esitetään, että valtioneuvostolle myönnettyä lainanottovaltuutta lisätään 205 miljardista eurosta 270 miljardiin euroon, johon sisältyvän lyhytaikaisen lainan enimmäismäärää esitetään lisättäväksi 35 miljardista eurosta 50 miljardiin euroon.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on lainanottovaltuutta nostamalla mahdollistaa näköpiirissä olevan lainanottotarpeen tyydyttäminen sekä varmistaa riittävä liikkumavara velan määrän ja enimmäisvaltuuden välillä valtion velanhallinnan sujuvuuden ja kustannustehokkuuden turvaamiseksi. Ilman riittävää liikkumavaraa valtion kyky selviytyä esimerkiksi erääntyvien lainojen uudelleenrahoittamisesta tai valtion lakisääteisten maksuvelvoitteiden hoitamisesta vaarantuu. Viime kädessä riittävällä liikkumavaralla turvataan valtion maksuvalmiutta.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotusta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Hoskonen.

17.21 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ensinnä teen keskustan vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen tähän mietintöön. Tässä lausumassa todetaan vain ja ainoastaan se, että tämän velkakaton korottamisen vastapainoksi hallitus ryhtyy korjaaviin toimenpiteisiin velkasuhteen kasvun taittamiseksi hallitusohjelman mukaisesti ja samalla toteuttaa parlamentaarisen velkajarrutyöryhmän hengessä oman toimikautensa aikana vielä lisäsopeutuksia luopuen samalla niiden osana yhteisöveron alentamisesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

Arvoisa rouva puhemies! Muutama oma sana tämän keskustan ryhmän tekemän vastalauseen lisäksi:

Ensinnäkin se, että jos me halutaan tämä talous oikaista, niin minkä takia tässä maassa ja tässä eduskunnassa ei uskalleta keskustella todellisista syistä, miksi Suomi on tähän joutunut? Ilmastomuutoksen varjolla on tähän maahan syötetty valtava, sanotaan sitä vaikka ilmastohumpaksi, kustannusten nousu, joka perustuu päästökauppaan. Meillä on päästökaupassa aivan väärät luvut. Se päästökauppaluku on niin valtava summa, että se aiheuttaa arvioni mukaan noin 10 miljardin euron lisäkulun joka vuosi. Se näkyy joka ainoassa Suomen tuotteessa ja palvelussa. Kun energian hinta nousee, niin lasku pyörii, arvoisat edustajat ja suomalaiset — joka hetki illallakin, kun te menette nukkumaan, lasku pyörii teidän tappioksenne, teidän nukkuessannekin. Ja sitten me täällä ihmetellään, miksi kustannukset nousevat, miksi tämä systeemi ei pelitä. No ei varmasti pelitä, kun kustannukset nousevat, koska energian hinta näkyy joka ainoassa tuotteessa, joka ainoassa palvelussa, pahimmillaan liikennepolttoaineissa, ruoassa, elämisessä, vuokrissa, kaikessa. Mitä enemmän jalostettu tuote on, sen enemmän se hinta nousee energian hinnan noustessa, vaan kun tätä ei haluta edes tunnustaa, niin ollaan tilanteessa, että me otamme velkaa.

Olemme ottaneet velkaa jo niin valtavan paljon, että jos vähänkin luottoluokittajat menettävät meihin uskonsa, se johtaa siihen, että korko nousee ja menetämme ehkä jopa 10 miljardia korkoihin. Tämä on määrätietoisen väärän politiikan lopputulos. Tämä ilmastohumppa tulee Suomelle liian kalliiksi, kun mikään muu Euroopan valtio ei ole tällaista pommia itselleen rakentanut. Meillä on tämä vihreä porukka tässä maassa niin armoton ja Yleisradio paasaa koko ajan, että meidän pitää ilmastomuutosta torjua. Suomen osuus maailman ilmastopäästöistä on 0,6 promillea — 0,6 promillea, ja koko Euroopan unionin päästöt maailman päästöistä ovat kuusi prosenttia. Eli meillä ei ole mitään mahdollisuutta vaikuttaa ilmastopolitiikkaan mitenkään. On vain yksi keino, näköjään tuhota oma kansantalous, ja sitä me olemme tehneet. Ja ei julkisessa sanassa pääse tällä asialla mitenkään läpi, kaikki ovat tämän ilmastohumpan perässä, ilmastouskovaiset juoksevat tämän perässä, ja totuudelle ei anneta enää mitään arvoa. Olen tästä hyvin pahoillani, arvoisa rouva puhemies, että asia on mennyt tällaiseksi.

Jos ette puhettani usko, niin viime kesänäkin kun kiertelin Suomessa eri paikoissa, tavaratalot olivat siellä tyhjillään, kun ihmisillä ei ole enää rahaa ostaa. Tämä rahapula näkyi joka ainoassa paikassa. Kesäjuhlissa ei ollut ihmisiä. Kävin eräessä suuressa kaupungissa eräänä perjantai-iltana vierailen ostoskeskuksessa ostaakseni läheiselle sukulaiselleni viemisiä. Mitä täällä suuressa ostoskeskuksessa illalla oli, perjantai-iltana, kauniina kesäiltana? Meitä oli kolme henkilöä siellä: yksi, jonka tunsin, ja toinen oli Kone-osakeyhtiön liukuportaita korjaava teknikko ja minä olin ostamassa tälle kyseiselle henkilölle tervetuliaislahjaa. Kyllä se tuntui pahalta katsella, valtava ostoskeskus oli aivan tyhjänä. Sitten me täällä eduskunnassa ilmastopolitiikkaa harjoitetaan. Samaan aikaan Valkon satamaan Loviisaan ajetaan italialaista jätettä, koska se on kuulemma ilmastoystävällistä. Voi hyvänen aika, kun tosiasiat unohdetaan näin. Tässä tapahtuu se vanha ranskalaisen opin mukainen rankaisumenetelmä, luonto rankaisee. Jos sinä rikot itseltäsi talosta ikkunan, niin luonto rankaisee, kun tulee kylmä. Ja sitten kun puhutaan kotimaisesta energiasta, vaikka turpeesta, jolla pystytään laskemaan nämä hinnat alas, niin ei missään nimessä. Nyt me poltamme 6—7 miljoonaa mottia arvokasta runkopuuta energiaksi.

Arvoisa rouva puhemies! Erään korkeasti arvostamani talousviisaan miehen kommentti lopuksi: Björn Wahlroos on varoittanut tästä Suomen kansantalouden kamalasta tilantees-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

ta jo viiden vuoden ajan. Nyt hän sanoi sen viimeisimmän, mistä hän on ehkä senkin jälkeen puhunut, mutta hänhän varoitti siitä, että Suomessa tullaan pistämään lähiaikoina suuri metsäteollisuuskombinaatti kokonaisuudessaan kiinni. Miksi? Sen tautta, että arvokasta runkopuuta poltetaan armottomat määrät. Se johtaa siihen, että runkopuun hinta nousee, kun kilpailu markkinoilla pahenee, ja se johtaa siihen, että suomalainen metsäteollisuus ajetaan pikkuhiljaa alas. Tällä hetkellä metsäteollisuuden arvo meidän viennistämme on 18 prosenttia.

Me pelaamme sellaista suomalaista rulettia, joka tulee päättymään hyvin, hyvin ikävällä tavalla, ja tämä ikäluokka, joka edustajana tänä vuonna istuu täällä, ei ollenkaan maksa kuin pienen osan siitä. Jo lastenlapsilleni, joita on kolme kappaletta, nuorimmallekin, olen sen sanonut ja pyydellyt anteeksi, että sinäkin joudut tätä hurjuutta maksamaan vielä 50-luvullakin. Tällaiseksi tämä Suomi on mennyt, ja näitä velkapapereita sitten täällä tehdään. Veikkaanpa, että tällä viikolla vielä tässä salissa käytetään puheenvuoroja, miten ilmastonmuutos on pelottava juttu, asia, jolle emme voi tehdä yhtään mitään muuta kuin tuhota oman taloutemme. Tästä olen hyvin pahoillani. [Juha Hänninen: Niin minäkin!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.27 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lainanottovaltuuden nostaminen 65 miljardilla eurolla on aivan poikkeuksellinen tilanne. Tämän hallituskauden aikana jo toisen kerran lainanottovaltuutta nostetaan: ensimmäisen kerran ensin 35 miljardilla eurolla noin pari vuotta sitten ja nyt 65 miljardilla eurolla. Lainanottovaltuutta nostetaan 100 miljardilla eurolla tämän hallituskauden aikana. Kyllä tällä haetaan näkymässä olevaan tulevaisuuteen lainanottotarvetta, mutta kyllä voi sanoa, kun hallitusohjelmassa sanottiin, että tullaan taittamaan velkasuhdetta, ja julkinen talous laitetaan tasapainoon, ja kasvua haetaan, että tosiasiasa niistä luvuista, jos katsotaan julkisen talouden suunnitelmaa lähivuosille, tulee noin 60 miljardin alijäämä, ja pahimmillaan siellä puhutaan 17 miljardin alijäämästä vuositasolla, eli puhutaan aivan järkyttävän isoista luvuista, ja sitten täällä todetaan, että nyt ohjataan näitä ja noita toimenpiteitä hyväosaisille, ja sitten leikataan huono-osaisilta. Tässä pitäisi kaikkien osallistua paremmin näihin talkoisiin.

Nyt voidaan jo todeta, että tämä hallitus on ottanut velkaa, kun se valtionvelka nousi siihen 205 miljardiin, ja taitaa olla niin, että se raja mennään tänä vuonna yli, ja sitten kun vielä tulee ensi vuosi, niin hallitus tulee ottamaan tämän neljän vuoden aikana yli 60 miljardia euroa velkaa — yli 60 miljardia euroa velkaa — ja tämän hallituksen piti olla juuri se, joka rupeaa taittamaan velanottoa. Ei ole taittamassa. Tämä on se tosiasia, ja sen takia me ollaan täällä lisälainanottovaltuuksia tekemässä. Velkaperintö ja poliittinen perintö on aika iso seuraavalle hallituskaudelle. Kaikki velvoitteet on laitettu seuraavan hallituksen hoidettavaksi, niin puolustuksen osalta kuin kaikkien muittenkin asioiden osalta. Alijäämä kasvaa vain vuosi vuodelta enemmän. Tässä mielessä totta kai tämä valtuus pitää antaa, mutta tosiasiasa ei ole tämä politiikka toiminut, että se kasvu olisi tullut. Kasvuluvut ovat nollan pinnassa, ja jos 23—25 kasvuluvut olisivat olleet puolitoista prosenttia korkeammat, niin velkasuhde olisi pysynyt suurin piirtein tällä tasolla, mikä se oli hallituskauden alussa, noin 76 prosenttiyksikössä. Kasvua ei ole ollut. Se on ollut yksi isoimpia syitä, että tämä menee näin huonoon suuntaan. Tämän laskun on myöskin pääministeri Orpo tuosta sanonut, kun olen sitä kysynyt. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lohi.

17.30 **Markus Lohi kesk:** Arvoisa puhemies! Esittelin tuossa alkuun valiokunnan mietinnön, joka puolsi lainanottovaltuuden kasvattamista, ja nyt haluan kertoa, mitä mieltä olen henkilökohtaisesti tästä äärimmäisen vakavasta tilanteesta.

Kolme vuotta sitten, ennen eduskuntavaaleja, kokoomus lupasi: ”Nyt on oikea aika lopettaa velkaantuminen. Velkalaiva käännetään.” Ja miten on käynyt? Laiva on kääntynyt kyljelleen, ja vesi valuu sisälle. [Lauri Lyly: Se on sukellusvene!] Koskaan Suomen historiassa ei ole näin paljon otettu velkaa kuin tällä vaalikaudella. Onko sillä merkitystä? Kyllä on. Se lisää jatkuvasti meidän korkokulujamme, ja kun me emme ole saaneet tätä millään tavalla hallintaan, niin se heikentää meidän luottoluokitustamme, vaikeuttaa lainansaantia markkinoilta, ja vaikka saataisiin lainaakin, korot tulevat nousemaan. Me erkaannumme siitä korkokannasta, jossa me pitkään olemme olleet. Yhtä matkaa olemme menneet Saksan valtionlainojen korkojen kanssa, mutta tämä kehitys tulee muuttumaan.

Kun hallitus puhuu, että se on tehnyt 10 miljardin sopeutukset — kyllä, bruttona, mutta samaan aikaan on annettu veronalennuksia ja lisätty muita menoja niin paljon, että me saimme valtiovarainvaliokuntaan valtiovarainministeriöltä pyynnöstäni kirjallisen lausunnon, jossa todettiin, että vuoden 27 tasolla hallituksen sopeutukset ovat nettona 2,8 miljardia euroa. [Lauri Lyly: Just näin!] Siis sillä laskukaavalla, jonka puolueet viime syksynä velkajarrusopimuksessa sopivat, että se rahoitusasema eli tulojen ja menojen tasapaino on ratkaiseva siinä, kun katsotaan, onko talous tasapainossa, sillä mittarilla on tehty 2,8 miljardin sopeutus, ja tulevalle vaalikaudelle on tulossa ainakin kolminkertainen määrä, [Krista Kiurun välihuuto] ja kun menoja on lisätty, niitä on lykätty vielä tulevalle vaalikaudelle, on kerrottu, että nyt me teemme yrittäjän eläkelain uudistuksen, mutta se lasku lähetetään tulevalle hallitukselle. [Lauri Lyly: Kyllä!] Sinänsä uudistuksessa on järkeäkin, mutta onko se reilua, että se tehdään niin, että veronmaksajan piikki on auki ja lasku lähetetään tulevalle hallitukselle? Lähetetään lasku vielä, ja kun nuollaan postimerkkiä kirjeen kanteen, haukutaan edellinen hallitus ja pannaan postiin kirje: ”Maksakaa, seuraava hallitus.” Tämä on sitä reilua peliä politiikassa.

Ja miten Suomelle on käynyt? Olemme liiallisen alijäämän menettelyssä tarkkailulukalla, eikä näköpiirissä ole minkäänlaista velkarallin vähenemistä. Me syksyllä solmimme yhdessä velkajarrusopimuksen finanssipoliittisista säännöistä, ja siinä oli eri skenaarioita. Siinä totesimme yhdessä, että no kyllähän näistä on valittava semmoinen toteutuskenaaario, että aloitetaan tämä sopeutus jo vuonna 27, että se ei olisi niin valtava urakka seuraavana vaalikautena. Mitä teki tämä hallitus? Ei aloittanut, kohdensi kyllä kehysriihessä vanhoja, kohdentamatta jääneitä sopeutustoimia, mutta ei aloittanut vielä sitä velkajarrun mukaista sopeutusta, jolla olisi kaikki mahdollisuudet, jos olisi vain haluttu tehdä. Totta kai ne ovat vaikeita päätöksiä, mutta ollaan samaan aikaan tekemässä yhteisöveron alennus, joka hallituksen esityksen mukaan staattisesti vähentää valtion verotuloja 832 miljoonaa joka vuosi, joka vuosi, ja sitten hallituksen esityksessä todetaan, että parhaimmillaankin tämä hyvin pitkällä aikavälillä — ei näköpiirissä olevalla kehyskaudella, vaan hyvin pitkällä aikavälillä — voisi maksaa takaisin itsensä 46-prosenttisesti, eli alle puolet siitä voisi tulla parhaimmassa tapauksessa takaisin hallituksen oman näkemyksen mukaan. Onko tässä tilanteessa vastuullista taloudenpitoa tällaisia veronalennuksia tehdä? Vastaus on selkeä: ei ole.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

Sen takia on erittäin helppo tukea edustaja Hoskosen tekemää vastalauseen mukaista lausumaehdotusta, jossa selkeästi edellytettäisiin valtioneuvostolta, että se valmistelelee ja antaa eduskunnalle vielä syysistuntokauden aikana tarvittavat esitykset, joilla velkakaton korottamisen vastapainoksi hallitus ryhtyy korjaaviin toimenpiteisiin velkasuhteen kasvun taittamiseksi hallitusohjelman mukaisesti ja samalla toteuttaa parlamentaarisen velkajarrutyöryhmän hengessä oman toimikautensa aikana vielä lisäsopeutuksia luopuen samalla niiden osana yhteisöveron alentamisesta.

Paljon muitakin toimia kannattaisi tehdä tässä tilanteessa ja katsoa, mihin meillä oikeasti on nyt varaa, kun olemme tällaiseen velkakierteeseen ajaneet itsemme. Tämän kukkuraksi, jos joku vielä puhuu, että tämä hallitus on hoitanut vastuullista talouspolitiikkaa, [Krista Kiuru: Tämä on täysin vastuutonta!] kyllä täytyy sanoa, että silloin ei puhuta faktoista ollenkaan. Tulee mieleen tilanne, jossa eräs tuohtunut rouva tuli tilaisuuteen ja sanoi, että ”haluan tästä asiasta oikeaa tietoa enkä mitään faktaa”. [Naurua] Eli tässä ovat menneet asiat sekaisin kyllä, pahoin pelkään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kysyn edustaja Lohelta: oliko tämä tukeminen tulkittavissa kannatuksiksi? — Asia selvä. — Seuraavaksi edustaja Eestilä.

17.36 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Sinänsä perustuslain mukaan valtiontalouden vastuu kuuluu kansanedustajille. Täällä taitaa olla viisi prosenttia kansanedustajista paikalla, ja kaikkein tärkein asiahan nyt on kyseessä.

On helppo tietysti moittia ketä tahansa, mutta itse ajattelen, että totta kai meidän täytyy tämä valtuus antaa, ja nyt se nousee 270 miljardiin. Me voimme näitä lukuja tietenkin pyöritellä, mutta kysyin tekoälyltä, paljonko Suomen valtio otti uutta velkaa viime vuonna, ja se vastaa, että 47 miljardia. En tiedä, onko se just oikein, mutta sitten nettona on 17,8 tai jotakin miljardia. Mutta kaikkein tärkeinhän tässä on se, että kun me otamme uutta lainaa, niin sitten lähtee pikkuisen korko väistämättä nousemaan, ja kun luottoluokitus sitten rupeaa putoamaan, niin duraatiokin saattaa vähän lyhentyä. Tämä on semmoinen kieppi, mihin tässä on nyt vaara joutua. En minä tiedä, onko se enää opposition tai hallituksen ongelma, kun se on meidän kaikkien ongelma. Silloin kun me joudutaan tähän, niin sittenhän se on äkkiä niin, että jos on 196 miljardia nytten velkaa, on helppo laskea, että 2 kertaa 3 on 6, eli kuusi miljardia rupeaa kohta olemaan korkoja. Kun nyt Valtiokonttori on laskenut liikenteeseen lainapaperia, niin 3,3 prosenttia on ollut korko. Kyllähän tämä on oikeasti huolestuttavaa.

Sitten pitäisi pohtia, mitä tässä on tapahtunut 20 vuoden aikana. Jos julkisen sektorin osuus tällä hetkellä Suomessa on bruttokansantuotteesta 58 prosenttia tai jotakin sellaista ja EU27:n keskiarvo on 50 prosenttia, niin siinä on kahdeksan pinnan, saattaa olla yhdeksän pinnan ero. Vaikka eri jäsenmaitten lukuja on vaikea verrata keskenään, niin kyllä liian korkealle tämä julkinen sektori ja sen osuus on paisunut — vaikka nyt bruttokansantuote matelisikin vähän, niin siitä huolimatta. Silloin me joudumme kysymään niin kuin kotitaloudessa, että kun meillä on tietty palkka, ja voi olla jopa, että se palkka ei oikein nousekaan, niin meillä ei ole varaa sitä henkilökohtaista kulurakennetta koko ajan nostaa ja nostaa. Kyllä se sama lainsäädäntö ja sama laki koskee valtioita.

Nyt meillä on yhteinen ongelma, eikä minullakaan siihen viisautta ole, mutta meidän pitäisi valtion kuluja ruveta pienentämään. Tämä ei ole ihan tuiki tuntematon tilanne, koska me oltiin 90-luvulla ihan samassa, ja julkisen sektorin osuus bruttokansantuotteesta oli 90-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

luvulla millilleen sama kuin se on nyt. No, mitä silloin valtiovarainministeriö teki? Valtiovarainministeriö totesi, että ministeriöiden ja keskusvirastojen päällekkäisjärjestelmä oli tullut tiensä päähän. Päällekkäisyys oli pitänyt yllä asioiden kaksinkertaista käsittelyä sekä vastuu- ja ohjaussuhteiden epäselvyyttä. Minun mielestäni tämä on tärkein viesti, miten me lähdetään purkamaan meidän rakenteita, koska se on rakenteellinen ongelma. Meillä on virastoja, on hallituksia, on keskuksia, vaikka mitä, ja ei voi välttyä siltäkään ajatukselta, että me pyörittelimme vähän samoja asioita vuodesta toiseen, että onko se tehokasta ja mikä se julkisen sektorin tuottavuus on.

Nämä ovat niitä kysymyksiä, mitä meidän pitäisi yhdessä pohtia, miten me aloitetaan, kun monien näitten toimintojen takanahan on lainsäädäntö ja pitäisi purkaa lainsäädäntöä, ja sitten päästään vuosien mittaan pikkuisen alenevalle kulu-uralle. Minä toivoisin tästä käytävän vähän keskustelua.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Autto.

17.39 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on ollut erittäin hyvää, ansio-kasta, analyttistä keskustelua Suomen vaikeasta taloustilanteesta. Varmasti kaikki olemme yhtä mieltä siitä, että tilanne on tällä hetkellä kestävä. Siksi pääministeri Orpon hallitus on sitoutunut ohjelmansa mukaisesti tekemään tarvittavat toimet, että käänne saadaan aikaan, käänne niin, että kansantalous saadaan kestäväan kasvuun ja toisaalta velkaantumisen taitettua laskuun. Tässä on käytetty, rouva puhemies, erittäin hyviä puheenvuoroja, ja kun itse tulin tähän täysistuntoon käytännössä suoraan tuolta Yhdysvalloista, Washingtonista, jossa olimme tapaamassa yhdysvaltalaisliittolaisia yhdessä tällaisen eurooppalaisten puheenjohtajakollegoiden koalition kanssa, niin muutama peilaus myöskin sinne Atlantin toiselle puolelle.

Ensinnäkin on todella hienoa havaita se, kuinka kiihottomasti pystymme käsittelemään tällaista valtion lainanottovaltuuden muuttamista. Kun vertaamme vaikka sinne Yhdysvaltoihin, jossa tämä lainanottovaltuuden sinänsä väistämätön muuttaminen johtaa aina siihen, että koko hallinto suljetaan ja lennonjohdot seisovat ja kansallisuistot eivät ole ihmisten saavutettavissa ja niin edelleen, niin on tietysti hienoa, että Suomessa tällaista ikävää tosiasiaa, jonka edessä ollaan, voidaan kuitenkin varsin rakentavasti käsitellä ilman, että tästä itse tilanteesta aiheutuu enempää tarpeetonta haittaa kenellekään.

No, toinen asia: Ensinnäkin tietysti Yhdysvalloista tuli valtavaa arvostusta meille suomalaisille ihan yli puoluerajojen, varmaan vähän eri syistä: vaikkapa demokraattisenaattori Sandersilta kuin sitten republikaanisenaattori McConnellilta, mutta joka tapauksessa kaikki julistivat Suomea ihailevansa, ja se on tietysti meille hyvä merkki.

Esimerkiksi keskusteluissa nousi monessa paikkaa esiin kuuma suomalaisyritys Iceye, ja vaikka tämä nyt on vähän tämmöistä mainospuhetta, niin saa sitä suomalainen rintaansa röyhittää, kun on kyseessä todella maailmanluokan osaamista, jota nyt Suomi pystyy myymään niin liittolaisille siellä Atlantin toisella puolella kuin myös liittolaisille täällä Euroopassa. Mutta on todella tärkeää muistaa, mistä esimerkiksi tämä yritys on aikanaan alkanut, eli siitä, että synteettisen apertuurin tutkateknologiaa on alettu hyödyntämään ahtojäissä kulkemisen helpottamiseen. Miksi siellä ahtojäissä pitää kulkea? Tietysti siksi, että Suomen metsäteollisuuden tuotteet ja metalliteollisuuden tuotteet pääsevät maailmalle ja toisaalta laivat tietysti myös tänne Suomeen päin. Siksi ne pitkät arvoketjut, joista esimerkiksi edustaja Hoskonen aiemmin puhui, ovat aivan kriittisen tärkeitä siinä, että meillä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

talouden iso pyörä pyörii niin, että se tuottaa myös näitä huippuosaamiseen nojaavia uusia vientituotteita, ja siksi tarvitaan koko tämän meidän pitkän ja hienon maan mahdollisuuksien hyödyntäminen tähän talouden kestävän käänteen aikaansaamiseen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

17.43 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa puhemies! Lainanottovaltuutta nostetaan tällä hallituskaudella yhteensä noin 100 miljoonaa euroa [Lauri Lyly: Miljardia!] — 100 miljardia euroa tällä hallituskaudella. Se on hyvin merkittävä summa. Ylipäätään tällä hallituskaudella velkaantuminen on ennätysellistä, kuten on myöskin työttömyys sekä konkurssien määrä.

Tässä epävarmassa maailmanajassa on mietinnön mukaisesti hyvä kiinnittää erityistä huomiota riskienhallintaan rahoitustarpeen osalta sekä muutenkin varmistaa toki riittävä liikkumavara. Mutta täytyy todeta, että lainanottovaltuuden nostaminen 100 miljardilla eurolla on todella merkittävä asia tämän hallituskauden osalta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

17.44 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Vielä muutama sananen asiasta. Nimittäin semmoinen asia kuin tämän lainanoton takana on sekin kauhea totuus, että ilmastopolitiikan aivan järjettömien, tietoisten virheiden jälkeen näitä lähdetään sitten oikaisemaan. Mutta sehän tapahtuu aivan hurjalla tavalla, kansalaisten kannalta kaikista kammostavimmalla tavalla, mitä voin kuvitella. Nyt kun kustannukset nousevat, korot kasvavat, otetaan velkaa, niin sitten pitää taas toisella puolella sopeuttaa. Miten se sopeutetaan? Leikataan erilaisia palveluja kansalaisilta.

Terveyspalveluja on leikattu aivan älyttömän paljon. Tuolla maaseutukunnissa hoitopaasy alkaa olla täysin mahdotonta, vaikeaa ellei mahdotonta. Äskeisen kyselytunnin aikana puhuttiin siitä, pääseekö erikoissairaanhoidon. Se on kuulemma parantunut, mutta esittävä ministeri teki pienen virheen siinä mielestäni. Hän sanoi, että on parantunut — mutta tavallinen kansalainen ei pääse erikoissairaanhoidon, ellei hän saa terveyskeskuksesta lähetettä terveyskeskuslääkäriltä, ja jos hän ei pääse terveyskeskuslääkärinä tapaamaan, hän ei saa lähetettä eikä pääse sinne keskussairaalaan, missä hänen vammansa ehkä vaikka leikataan pienellä kirurgisella operaatiolla. Suoraan sinne ei kannata mennä, kun sinne ei pääse. Elikkä tämä on se todellinen syy, mihin se johtaa. Kun katsotaan vielä tästä eteenpäin, niin tämä johtaa myös siihen, että kun kustannukset nousevat ja palvelut heikkenevät, niin tämä iskee ennen kaikkea suomalaiseen maaseutuun aivan valtavan kovalla tavalla.

Nyt olemme nähneet jo esityksen, jonka mukaan maataloustukia pitää leikata kuulemma. Minkä takia? Euroopan unionista tulee rahaa, en ymmärrä mitä ideaa on siinä, että me tuhoamme nyt jo oman elintarviketuotantomme. Maailma on menossa kohti suurta kriisiä, ikävä kyllä, ja me olemme tuhoamassa huoltovarmuuttamme, sekä energiapuolella — sen olemme melkein jo tehneetkin — ja sitten vielä ennen kaikkea ruokahuoltopuolella. Suomi on tähän saakka ollut kovin paljon omavarainen ruoantuotannon suhteen, elintarvikkeita on riittänyt omassa tuotannossa. Tällä menolla jos jatkamme, meillä on kohta ruokapulakin tässä maassa. Mitä tehdään sitten, jos Tanskan salmet jostain syystä menevät kiinni?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

Arvoisa rouva puhemies! Tähän tautiin auttaa vain yksi lääke, ja se on se — niin kuin koripallokentällä tavataan sanoa — että käsi nousee virheen merkiksi. Missä on se virhe tehty? No, Luonnonvarakeskuksen laskelmat... Se on lähinnä arpajaistalo: tänä päivänä ilmastopäästöjen luvut vaihtuvat melkein viikoittain, ja taas tulevat uudet luvut ensi viikolla, ja taas ovat Suomen metsät muuttuneet päästölähteiksi. Eikö sille porukalle kukaan saa tässä maassa kuria? Eikö edes Valtiontalouden tarkastusvirasto pysty puuttumaan tällaiseen höpöhöpöjuttujen levittämiseen? Tämän maksaa suomalainen veronmaksaja menettäytinä palveluina, kalliina palveluina, kalliina tuotteina. Eivät pääse lapset enää kesällä leirille eivätkä pääse vanhempien mukana matkoille, kun matkoja ei ole varaa kustantaa. Tällä menolla kun menemme, niin Suomesta tulee semmoinen banaanivaltio, joka ei pysty edes omista kansalaisistaan huolehtimaan. Mutta kuitenkin ilmastopolitiikkaa muka tehdään. Toivottavasti järki löytyy.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

17.47 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että tällaista keskustelua käydään täällä tilanteesta, missä ollaan. Niin kuin olen aiemminkin täällä sanonut, kyllä tähän velan ottamiseen on syylistynyt aika moni hallitus tätä ennen. Jos katsotaan niitä lukuja, niin puolet velasta oli otettu ennen Marinin hallituskauden aikaa, alle yksi neljäsosa tuli Marinin aikana, ja nyt on tullut Orpon aikana noin yksi neljäsosa. Tämä on se kokonaisuus, miten tämä velka on otettu valtiolle, ja se meidän kaikkien täytyy täällä tunnustaa. Minun mielestäni se on se alku, kun lähdetään liikkeelle, miten tästä päästään eteenpäin, ja edustaja Eestilä tuossa hyvin pohdiskeli eri asioita, mitä pitää hoitaa.

Toinen asia, joka tässä pitää myös tunnustaa ja jota pitäisi katsoa, on nämä sopeutustoimet. Niistä edustaja Lohi puhui tuolta pöntöstä, että ne olisivat noin 10 miljardia euroa, ja Valtiontalouden tarkastusvirasto oli katsonut toteutuneeksi niistä 3,5 miljardia euroa. Kun me näistä lähdetään sitten liikkeelle, todetaan ne, mitkä ovat nämä faktat tässä ympärillä lukuina, niin siitä on helpompi päästä eteenpäin.

Varmasti tarvitaan julkisen talouden tuottavuutta. Varmasti iso juttu olisi se, että meidän työllisyys paranisi. Esimerkiksi kunnissa käy tänä päivänä niin, kun myöskin he ovat osa julkista taloutta, että nyt kun työttömyys kasvaa, niin verotulot pienenevät ja menot kasvavat. Työttömyys on tänä päivänä kunnille todella iso kustannustekijä. Tulot vähenevät ja menot lisääntyvät samaan aikaan, ja se heilauttaa kuntien taloutta todella voimakkaasti. Tämä on yksi osa julkista taloutta, joka tässä tämän tekee.

Valtion mittakaavassa käy samalla tavalla, että menot kasvavat ja tulot pienenevät, kun työttömyyttä on. Eli kun meillä on 340 000 työtöntä työnhakijaa plus 90 000 ihmistä erilaisissa työllisyyspalveluissa, meillä on 430 000 ihmistä, jotka oikeasti ovat työtä tarvitsemassa, ja kun me siihen asiaan löydämme ratkaisuja — siihen liittyvät kasvu ja osaamisen kehittämiset ja kaikki muut asiat, joilla me pidetään mahdollisuuksia yllä — me tätä taloutta käännetään kasvusuuntaan. Se on ihan keskeisiä keinoja, jos me aiotaan tästä velka- vuoresta joskus selvitä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Eestilä.

17.50 **Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Lylylle rakentavasta puheenvuorosta. On edelleen ehkä jatkettava tätä pohdintaa tästä kulurakenteesta, minkä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

aloitin, koska täytyyhän samalla kiinnittää huomiota siihen, että saadaan lisää tuloja. Eihän tämä valtio nyt ihan toimeton ole ollut, kyllähän se on laskujeni mukaan tehnyt 700 miljoonan edestä valtion kulurakennetta pienentäviä päätöksiä. 700 miljoonaa alkaa olla semmoinen, että kohta talous häiriintyy jo sen takia, niin ettei sitä ainakaan nopeasti voi nostaa.

Mutta siitä huolimatta, jos me ajattelemme sitä menettelyä, mihin olemme joutuneet Euroopan unionin neuvoston ohjaamana, tätä liiallisen alijäämän korjaamisen menettelyä, niin se ongelma on edelleen, että nettokulut kasvavat liian nopeasti. Eikä se ole kenenkään meidän vika, mutta se pitää ensin ymmärtää ja hyväksyä ja analysoida. Kun kuitenkin ollaan tehty niitä valtion menoja vähentäviä päätöksiä, niin saman tien jokaisella kansliapäälliköllä pitäisi olla minun mielestäni hahmotus siitä, missä mennään. Silloin kun ruvetaan esittämään lisää kulurakenteita ja jotakin lisää, tulipa se EU:sta tai mistä tahansa se velvoite, niin täytyy miettiä, pystytäänkö, onko meillä varaa enää ottaa vastaan näitä EU:sta tulevia, sanotaanko, vaikka ympäristö- ja ilmastovelvoite, koska ne sitten menevät lakiin ja siihen pitää olla sitten lisää henkilökuntaa toteuttamaan, ja sitten toisella kädellä pitäisi vähentää henkilökuntaa. Moni virasto tai semmoinen instituutio, jonka on pakko tehdä jotakin, on joutunut tämmöiseen vähän skitsofreeniseen tilanteeseen, ja tämä muodostaa erittäin hankalan tilanteen.

Mutta se, mitä meidän ei pitäisi tehdä... Otetaan nyt esimerkiksi tämä ennallistamisasetus, mitä Suomi vastusti yksimielisesti. Jos se tarkoittaa sitä, että meiltä lähtee talousmetsien suojeluun pahimmillaan 2,2 miljoonaa hehtaaria, tai siis metsäpinta-alaa lähtee 2,2 miljoonaa pahimman skenaarion mukaan, niin siellä menee talousmetsien suojeluun sekä yksityisiä että valtion metsiä. Eihän me voida tämmöisiä lähteä toteuttamaan, vaan on pakko ajaa nämä toteutukset täydelliseen minimiin, jossa vaikutukset meidän talousmetsiin ja puuhuoltoon ovat minimaalisia. Koska tälläkin hetkellä metsäteollisuus vastaa tavaraviennistä 18,6 prosentilla, niin eihän meillä ole varaa tämmöistä tulon kivijalkaa lähteä syömään.

Tässä oli vähän esimerkki siitä, että pitää samalla menoja vähentää ja samalla tuloja lisätä. Mutta minulle on tullut semmoinen kuva, että onko tämä nyt viimeisen päälle ministeriössä tämä tietoisuus, että ei mikään ministeriö voi enää elää samalla kulurakenteella kuin ennen. Jos minä olen oikein käsittänyt, niin ennen ministerin hyvyys mitattiin sillä, kuinka hyvin pystyi puolustamaan oman ministeriön hallinnonalan budjettia ja taistelemaan siitä budjetista, mutta nythän se pitäisi kääntää niin, että se on paras ministeri, joka pystyy alentamaan oman hallinnonalan budjettia, mutta kuitenkin niin, ettei tule häiriöitä sitten toiminnoissa. Tämä ministerin hyvyys pitäisi kääntää toisinpäin, koska ministereillä on toimeenpanovastuu.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Krista.

17.53 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Jäin miettimään tuota Eestilän ajatuksenjuoksun viimeistä pointtia. Minusta paras ministeriö olisi sellainen, joka pystyisi tekemään niin vaikuttavia julkisen talouden sopeutustoimia, että ne eivät heikentäisi palvelutasoa ja ne veisivät valtiontaloutta oikeaan suuntaan. Minun on kyllä pakko ihmetellä, onko siinä suhteessa valtioneuvosto kovin onnistunut.

Kaikkein keskeisimmät säästötoimet, jotka on tehty, on tehty sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön hyvinvointitalouden pääluokkaan, ja ne uusimmat arviot,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

jotka me saimme valiokunnassa, ovat yli 4,5 miljardia säästöjä. Mutta me juuri tässä äsken kuulimme, kun valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja totesi, että valtiovarainministeriö laskee, että tältä vaalikaudelta toteutuvia säästöjä jää ainoastaan 2,8 miljardia, joten haastan tätä samaa ajattelua vielä askelen eteenpäin kysymällä: kuinka hyvin esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollossa, sosiaaliturvassa ja hyvinvointialueiden säästöissä toteutuvat tosiasiasäästöt? Ne perustuvat siihen, että sosiaaliturvaa on leikattu ajatellen, että nyt ihmiset menevät töihin, ja tämä suuri, ihmeellinen väittämä on osoittautunut kolmessa vuodessa tyhjäksi puheeksi. Tehtiin valtavat säästöt ilman, että ne realisoituivat, koska työllisyysvaikutukset jäivät saamatta.

Arvoisa puhemies! Halusin kuitenkin pyytää nyt tähän keskusteluun puheenvuoron vain siksi, että moni köyhä, osaton ja sairas ihminen on soittanut tai laittanut viestin ja kysynyt, että jos meiltä kaikilta on näin paljon otettu, niin mihin ne rahat ovat menneet, koska moni kokee, että on osallistunut yhteiskunnan taloustalkoisiin aika vahvasti, mutta ihmettelee sitten, mihin ne rahat hävisivät.

Me ollaan siis käsittelemässä täällä huippusuoritusta, jossa ajatellaan, että kyllä nyt on Suomi pantu kuntoon, nyt on velkaantuminen kääntynyt ja velkalaiva on, kuulkaa, muuttanut aivan asentoaan. Siis mihin ne rahat menivät, kun me joudutaan ottamaan maailman suurin vippi? Ei tämä velaksi eläminen mihinkään ole päättynyt. Ne menivät siihen, että keksittiin muita menoja niiden 10 miljardin säästöjen sijasta, jotka osoittautuivat erityisesti oikeistoa tukeviksi säästöiksi. Nyt moni kysyy, onko tämä reilua, että me näin paljon otetaan jälleen lainaa ja velkaantuminen ei käänny ja velkaannumme enemmän kuin mikään aikaisempi hallitus. Me säästimme näin paljon rahaa köyhiltä ja sairailta, mutta tässä on lopputulos. Joku muu vohki nämä rahat taskuunsa, ja sitä moni ihmettelee, miten tässä näin pääsi käymään. Kysymys on siis hallituspuolueille: mihin ne rahat menivät?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Autto kertoo, mihin rahat menivät. [Krista Kiuru: No niin, nyt se kuullaan!]

17.56 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän Suomessa sillä tavalla tietysti ollaan vakavassa tilanteessa, että kun velkasuhde lähestyy 100:aa prosenttia bruttokansantuotteesta, niin ei olla enää riittävällä turvamarginaalilla esimerkiksi vaikkapa suhteessa siihen, missä Kreikka eurokriisin aikaan oli, kun siellä jouduttiin niin EU:n, EKP:n kuin IMF:n holhoukseen. Ja vaikka Kreikka voi nyt tässä ajassa paistatella sellaisen talouskasvun auringon lämmössä, että he ovat Euroopan parhaan kasvun maita, niin kyllä se tie on ollut todella kivinen. On varmasti kaikkien meidän yhteinen intressi huolehtia siitä, että Suomessa pystymme pitämään asiat omissa käsissämme, ja siksi nämä talouden sopeuttamistoimenpiteet, joita on tehty, ovat tietysti välttämättömiä.

On aivan selvää, että on — tai itse asiassa tällä vaalikaudellahan ei kyllä ole — kuultu vaihtoehtoisia esityksiä näille sopeutuksille. Tässä edustaja Kiuru kyseli sen perään, voisiko olla toisaalta vielä vaikuttavampia mutta myöskin paremmin kohdistuvia keinoja tehdä näitä sopeuttamistoimia, jotka sinänsä ovat välttämättömiä. Valitettavastihan niitä keinoja ei ole kuultu eikä ole sillä tavalla voitu käydä keskustelua siitä, mikä se vaihtoehto olisi ollut. Mutta tilanne, jossa siis nyt ollaan, on tämä, ja velkajarrun mukaisesti tietysti tulemme kaikki puolueet varmasti yhdessä tätä samaa työtä sitten jatkamaan.

Ehkä jos saan, rouva puhemies, vielä, kun tulen tuolta pohjoisesta, tuoda kuitenkin semmoisen toiveikkaan näkökulman tähän keskusteluun, että kun katsoo naapurimaitamme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

Norjaa ja Ruotsia, niin siellä kestäväällä tavalla ammennetaan omista luonnonvaroista vaurautta kansakunnille. Totta kai Norjaa nyt on siunattu tässä ajassa aivan erityisillä vahvuuksilla, ja he ovat tietysti saaneet viime vuosina aivan satumaisia tuottoja öljy- ja kaasuesiintymistään, mutta samalla on aivan hyvä muistaa se tosiasia, minkä edustaja Hoskonen täällä toi esille, että Suomessa esimerkiksi turvevaroihin sinänsä on sitoutunut vastaava määrä energiaa kuin mitä vaikka Norjalla on öljyvaroissa. Totta kai öljyn hyödynnettävyys on tietysti aivan eri tavalla tehokasta, ja sitä ei voi suoraan verrata, mutta Suomen metsät, meidän maaperän rikkaudet, niin malmit kuin vaikkapa maan pintaan sitoutuneet energiavarat, kaikki, on kyllä tärkeää pitää mielessä, kun haetaan sitä talouden ison pyörän pyörimistä, joka sitten taas tuottaa sitä korkeaa osaamista ja sen kautta monenlaisia erilaisia vientituotteita. Eli kasvua ei sovi unohtaa tässä samalla, kun pohdimme tätä velkataakkaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä.

17.59 Markku Eestilä kok: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Kiurua, että meillä on hyvin pitkälle sama näkemys asioista, [Krista Kiuru: Niin on!] että semmoinen ministeriö on hyvä, joka pystyy tekemään kulusäästöjä, mutta kuitenkin niin, että toiminnot eivät häiriinny eivätkä kansalaisten perusoikeudet sitten ajaudu tämmöiselle kriittiselle rajalle.

Sen verran haluan kuitenkin tuoda esille, että mihin meidän pitäisi pyrkiä. Mehän käymme tässä salissa joka viikko sotekeskustelua, mutta itse asiassa, jos miettii tarkasti, niin varmasti 90 prosenttia siitä keskustelusta kuuluisi hyvinvointialueitten valtuustoihin, koska palvelukokonaisuuksien järjestäminenhan kuuluu järjestämislain hyvinvointialueen vastuulle. Eli siellähän pitäisi olla ne järjestelyt, miten palveluja järjestetään, ja täällä ehkä pohditaan enemmänkin sitten, miksi mikäkin ilmiö johtuu mistäkin ja mikä on rahoituslaki ja näin, ja sehän on meidän tehtävämme.

Arvoisa puhemies! Sen verran haluan palata, ja pyysinkin puheenvuoron kyselytunnilla, mutta sitä en saanut, kun olivat nämä sotekysymykset: Olen sitä mieltä, että yksi säästökohde on se, että me oikeasti satsaamme sinne perusterveydenhuoltoon. Minä olen itse ollut semmoisessa tilanteessa palkkasuhteessa, virkasuhteessa kuntayhtymään, mutta minä olin itse ammatinharjoittaja eläinlääkärinä, ja käytin julkista valtaa. Ei siinä ollut perustustaillisia esteitä, eikä ole tänä päivänäkään. Minun mielestäni, meinasin sitä tuoda esille, kun minä tulen Iisalimesta, omalääkärimalli voi olla ihan hirveän hyvä, mutta kun siellä ei ole lääkäreitä. Jostakin syystä sinne ei tule, ja niihin pienempiin kuntiin, sotekeskuksiin, vielä vähemmän menee lääkäreitä. Kyllähän meidän sitten pitäisi arvioida tämmöistä ammatinharjoittajamallia, että nämä lääkärit muodostavat semmoisen tietyn porukan, olkoon heitä viisi tai kuusi, ja he saavat hyvinvointialueilta pienen peruspalkan, ja sitten he tekevät työtä, ja mitä enemmän he tekevät työtä, sen enemmän he hankkivat. Ja sitten jos he ovat semmoisia, että he haluavat oikeasti nostaa elintasoja, he tekevät paljon työtä, ja silloin me saataisiin perusterveydenhuolto pelaamaan myös pienemmissä kunnissa ja seutu-kaupungeissa. Minulla on se käsitys, minkä moni ammattilainen jakaa, että se rupeaa sitten näkymään pikkuhiljaa erikoissairaanhoidon menoissa.

Tällä tavalla muutetaan vähän tätä logiikkaa, että pannaan enemmän porkkanoita ja annetaan, jos minä nyt rumasti sanon, ihmisten ahneudelle vähän valtaa. Sitten kun rupeavat tekemään paljon töitä, vähän aamusta iltaan, niin kuin eläinlääkärit tekivät, niin kuin itse-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2026 vp

kin olen tehnyt, niin se näkyy sitten palkkapussissa. Minä muuttaisin itse tätä järjestelyä. En rakentaisi sitä niinkään, että pitääkö sen olla just sataprosenttisesti julkisella sektorilla, vaan tehdään hybridimalli julkisen sektorin virassa, koska minä tiedän, että moni lääkäri vierastaa lähteä kokonaan ammatinharjoittajaksi, mutta jos he saavat olla hyvinvointialueeseen palkkasuhteessa, niin vaikka se peruspalkka on pieni, niin sitten kun tekevät, heille maksetaan. On siinä omat riskit siinä mallissa, koska joku tekee kynällä rahaa, mutta minä uskon, että tällä tavalla me pystyttäisiin perusterveydenhuolto ajamaan uudelle tasolle, joka sitten tuottaa ihmisille parempia palveluja ja itse asiassa säästää veronmaksajien rahoja. Minä en ole varma, mutta minulla on tällainen usko.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiuru.

18.03 **Krista Kiuru sd:** Arvoisa puhemies! Me käsittelemme tässä lainanottovaltuuden merkittävää kasvattamista, ja olemme tilanteessa, jossa ihmettelemme tietenkin sitä, miksi näin suuri lainanottovaltuus on esitettävä tehtäväksi. Kun me ihmettelemme sitä, miksi tämä velaksi eläminen ei nyt loppunut, ja ihmettelemme myöskin sitä, miten tässä näin pääsi käymään, että juuri tämä hallitus on se, joka ottaa eniten velkaa kaikista hallituksista, niin tässä kyllä oikeastaan eivät sanat riitä enää kertomaan, miltä tämä tuntuu. Siis Euroopan huonoiten hoidettu talous- ja työllisyyspolitiikka tässä kysymyksessä nyt näkyy. Tämä hinta on valtava, mikä tässä joudutaan maksamaan. Sössiittiin talouspolitiikka, sössiittiin työllisyyspolitiikka, ja loppuviimeksi ollaan siinä, että ei auta mikään muu kuin nostaa kolmannen vuoden jälkeen kädet ylös ja sanoa, että meidän on pakko ottaa lainaa lisää.

Tämä hallitus sai vaaleissa mandaattinsa sillä, että nyt tämä velkaantuminen loppuu, mutta täällä me istutaan yömyöhään kuudelta salissa ihmettelemässä, miten tässä näin pääsi käymään. Älkää nyt selitelkö tätä enää. Tämähän osoittaa sen, että tämä on pohjanoteeraus. Tämä laiva, tämä vene, mistä suomalainen oikeisto sanoo, että nyt me istutaan tässä samassa veneessä — kyllä me istutaankin niin kauan kuin kaikki köyhät, sairaat ja muuten heikommat ovat tyytyväisiä siihen, että ollaan vain hiljaa, että ääni ei nouse liikaa. Tälle porukalle on tarjolla veneen paikka niin kauan kuin ollaan äänettämiä yhtiömiehiä, mutta kun nämä köyhät ja sairaat kysyvät, että jos nyt meiltä näin paljon on otettu, niin mihin ne rahat hävisivät, niin siitä saatiin uskomattoman hieno puskuri.

Täällä oli vähän jo mittari värähtämässä. Sitten tilaisuus teki varkaan ja tämä hallitus teki todellisen ryöstön. Kun oli sanottu, että rahaa ei ole, niin kahden vuoden jälkeen kehysriihessä tultiin ulos ja huomattiin, että rahaa on niin paljon, että minäkin oikein hämmästyin, että mistä sitä rahaa tuli. [Timo Suhonen: Velaksi!] Sitä tuli ovista ja ikkunoista, koska tämä hallitus päätti. Tämä päätti, että otetaan lisää velkaa ja laitetaan ne kaikkien köyhien ja sairaiden maksamat, kipeästi maksamat säästöt lihoiksi. Tehtiin ylisuuret verojen kevennykset kaikkein hyvätuloisimmille ihmisille tässä yhteiskunnassa ja niille yrityksille, jotka täällä nyt ovat Suomen suurimpia yrityksiä. Lopputuloksena oli se, että oikeutettiin se, että kaikkein hyvätuloisimpien pärjäämistä tuettiin sillä, että talouskasvua yritetään kiihdyttää tässä yhteiskunnassa, ja toisin kävi. Niin se kävi, kuulkaa, että rahat hävisivät, koska ne maksettiin kaikkein parhaimmin toimeen tuleville, ja nyt ollaan siinä tilanteessa, että vippi on sen näköinen.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.